

**การศึกษาความพึงพอใจและการประเมินความต้องการจำเป็น
ของผู้ประกอบการ / นายจ้าง และนิสิตในด้านต่างๆ
สังกัดภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์**

The Study in Institutions for Satisfactory Assessment of Employers and
Students' Needs: A Case Study of Department of Geography,
Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University

สุภาทิพย์ ชวนะเวสสกุล*

บทคัดย่อ

การศึกษาความพึงพอใจและการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ประกอบการ / นายจ้าง และนิสิตในด้านต่างๆ สังกัดภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนิสิตภาควิชาภูมิศาสตร์ในด้านต่างๆ และเพื่อศึกษาความต้องการและความพึงพอใจในนิสิตภาควิชาภูมิศาสตร์ของผู้ประกอบการ / นายจ้าง เพื่อนำผลการศึกษามาพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษาประกอบไปด้วย (4.1) องค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน ตัวบ่งชี้ที่ 2.11 ระดับความพึงพอใจของ นายจ้าง ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บัณฑิต (4.2) องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานิสิต ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีการจัดบริการแก่นิสิตและศิษย์เก่า และตัวบ่งชี้ที่ 3.2 มีการส่งเสริมกิจกรรมนิสิตที่ครบถ้วนและสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และมีขอบเขตการวิจัยโดยศึกษาความพึงพอใจ และการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ประกอบการ / นายจ้าง และนิสิตในด้านต่างๆ ในนิสิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (ภูมิศาสตร์) ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 และ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ต่อการบริการของภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลการวิจัย พบว่า ภาควิชาภูมิศาสตร์สามารถตอบสนองความต้องการจำเป็นพื้นฐานของผู้ประกอบการ / นายจ้าง ผู้ใช้บัณฑิตสาขาภูมิศาสตร์ ให้มีระดับความพึงพอใจในระดับมาก ยกเว้นด้านความรู้ทางวิชาการ / วิชาชีพทางภูมิศาสตร์ของบัณฑิต ที่ภาควิชาภูมิศาสตร์จำเป็นต้องมีการพัฒนาบัณฑิตเพื่อให้ตอบสนองต่อผู้ประกอบการ / นายจ้าง ให้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงขึ้นไป แต่ความสามารถในการตอบสนองความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนิสิตภูมิศาสตร์ ภาควิชาสามารถตอบสนองได้ในระดับน้อย ซึ่งภาควิชาภูมิศาสตร์จำเป็นต้องเร่งแก้ไขและพัฒนาให้สามารถตอบสนองความพึงพอใจนิสิตภูมิศาสตร์ได้ในระดับสูงขึ้นไป

* อาจารย์ ดร. ประจำภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Abstract

The research is to study in institutions for satisfactory assessment of employers and students' needs: a case study of Department of Geography, Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University. The objective of this study consists of objectives: to understand needs of geography students as well as employers' satisfaction for improving and developing geography department according to a standard accrediting scheme and an educational quality assessment scheme. The indicator consists of 2 components. First, a component 2: Teaching – indicator 2.11 (satisfactory level of employers and entrepreneurs). Second, a component 3: Activities for student development – indicator 3.1 (providing service for students and alumni), indicator 3.2 (encouragement to student activities in order to comply with graduate prospectus characteristics). This study framework focuses on employers' satisfaction as well as assessment on undergraduate student's need. The sample in this study is fresher and sophomore student in BSc (Geography) in semester 2 of academic year 2008.

The study found that department of geography can meet basic needs of employers, who are being served by geography graduates, in high level. However, academic knowledge and geography technique skills are being concerned by them. Thus, the department has to improve these components. In terms of student basic needs, the department can respond to student in low level. Hence, the department has to improve on this perspective in order to compromise with student satisfactory level.

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพการศึกษภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นการสร้างระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นตามนโยบาย เป้าหมาย และระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยสถานศึกษาและ/หรือหน่วยงานต้นสังกัด โดยหน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษากำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน

คุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ โดยกำหนดไว้ด้วยว่าให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและมีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติม ในส่วนที่พิจารณาเกี่ยวกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองให้ทำการประเมินคุณภาพของสถานศึกษานั้น

ดังนั้น ภาควิชาภูมิศาสตร์ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา อันจะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของภาควิชาภูมิศาสตร์ให้ดีขึ้น และเพื่อให้สอดคล้องกับตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาตามองค์ประกอบที่ 2 การเรียนการสอน ตัวบ่งชี้ที่ 2.11 ระดับความพึงพอใจ ของนายจ้าง ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บัณฑิต และองค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานิสิต ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีการจัดบริการแก่นิสิตและศิษย์เก่า และตัวบ่งชี้ที่ 3.2 มีการส่งเสริมกิจกรรมนิสิตที่ครบถ้วน และสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ภาควิชาภูมิศาสตร์จึงจัดทำโครงการวิจัยสถาบันเพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ประกอบการ/นายจ้าง และประเมินความต้องการของนิสิตในด้านต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ตลอดจนรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาของภาควิชาภูมิศาสตร์ได้ดีและมีมาตรฐานสูงยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการและความพึงพอใจของนิสิตภาควิชาภูมิศาสตร์ในด้านต่างๆ
2. เพื่อศึกษาความต้องการและความพึงพอใจในนิสิตภาควิชาภูมิศาสตร์ของผู้ประกอบการ/นายจ้าง

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัย คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) ผู้ประกอบการ / นายจ้าง จำนวน 6 แห่ง (2) นิสิตภูมิศาสตร์ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 31 คน และชั้นปีที่ 2 จำนวน 27 คน

2. การศึกษาความพึงพอใจและการประเมินความต้องการจำเป็น โดยแบ่งเป็น

2.1 ความพึงพอใจและการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ประกอบการ / นายจ้าง ที่มีต่อนิสิตภูมิศาสตร์ใน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ทางวิชาการ / วิชาชีพภูมิศาสตร์ ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อ

2.2 ความพึงพอใจและการประเมินความต้องการจำเป็นของนิสิตภูมิศาสตร์ ต่อการบริการของภาควิชาภูมิศาสตร์ 5 ด้าน คือ ด้านการบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้อ ด้านการบริการด้านกายภาพเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการบริการ

ด้านการให้คำปรึกษา ด้านการบริการแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่นิสิตและศิษย์เก่า และด้านการบริการด้านการพัฒนาศักยภาพ

ผลสำเร็จและความคุ้มค่าของการวิจัยที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความต้องการจำเป็น และความคาดหวัง และความพึงพอใจของผู้ประกอบการ / นายจ้าง ต่อความรู้ทางวิชาการ / วิชาชีพทางภูมิศาสตร์ ความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน และคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ

2. ทำให้ทราบถึงความต้องการจำเป็น และความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 และ 2 ต่อการบริการของภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ในด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้อ ด้านการบริการด้านกายภาพเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการบริการด้านการให้คำปรึกษา ด้านการบริการแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่นิสิตและศิษย์เก่า และด้านการบริการด้านการพัฒนาศักยภาพ

3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับคณาจารย์ภาควิชาภูมิศาสตร์ และผู้บริหารคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในการวางแผนพัฒนาความรู้ทางวิชาการ ความรู้พื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้อ การบริการด้านกายภาพเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต การบริการด้านการให้คำปรึกษา การบริการแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่นิสิตและศิษย์เก่า และการบริการด้านการพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนิสิตในด้านดังกล่าว

4. ทำให้ได้ข้อมูลในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report) ตามมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

นิยามศัพท์

1. การบริการของภาควิชาภูมิศาสตร์ 5 ด้าน คือ กิจกรรมหรือผลประโยชน์ที่ภาควิชาภูมิศาสตร์ จัดให้กับนิสิต ได้แก่ (1) การบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้อ (2) การบริการด้านกายภาพเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต (3) การบริการด้านการให้คำปรึกษา (4) การบริการแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่นิสิตและศิษย์เก่า และ (5) การบริการด้านการพัฒนาศักยภาพ

2. ความพึงพอใจและการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ประกอบการ / นายจ้าง หมายถึง ความพึงพอใจ และความต้องการ (Needs) ของผู้ประกอบการ / นายจ้าง ที่บ่งบอกถึงสิ่งสำคัญที่ผู้ประกอบการ / นายจ้าง ต้องการให้นิสิตภูมิศาสตร์มีคุณสมบัติ ดังนี้

- 2.1 ด้านความรู้ทางวิชาการ / วิชาชีพภูมิศาสตร์
- 2.2 ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน
- 2.3 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ

3. ความพึงพอใจและการประเมินความต้องการจำเป็นของนิสิต หมายถึง ความพึงพอใจ และความต้องการ (Needs) ของนิสิตภูมิศาสตร์ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 และ 2 ที่บ่งบอกถึงสิ่งสำคัญที่นิสิตต้องการในบริการของภาควิชาภูมิศาสตร์ 5 ด้าน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 และ 2 หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2551 จำนวนทั้งหมด 58 คน ประกอบด้วย นิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 31 คน และนิสิตชั้นปีที่ 2 จำนวน 27 คน และผู้ประกอบการ / นายจ้าง จำนวน 6 แห่ง ที่บรรจุบัณฑิต ภาควิชาภูมิศาสตร์เป็นพนักงาน ได้แก่ (1) บริษัท ESRI (Thailand) จำกัด (2) บริษัท แอร์เซฟ จำกัด และบรรจุบัณฑิตภูมิศาสตร์เป็นลูกจ้าง ได้แก่ (1) สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (2) สำนักศิลปากรที่ 3 พระนครศรีอยุธยา (3) กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กองกิจกรรมด้านป่าไม้และที่ดินป่าไม้ และ (4) กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืชกองสำรวจ และฐานข้อมูลภูมิสารสนเทศ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 3 ตัวเลือก สร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจและความต้องการจำเป็นทางการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น และความพึงพอใจของผู้ประกอบการ / นายจ้าง ซึ่งเป็นผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต ภาควิชาภูมิศาสตร์ โดยลักษณะคำถามเป็นการให้เลือกตอบ และแบบมาตราส่วนประเมินค่า 3 ระดับ ดังนี้ ค่า 3 หมายถึง ระดับมาก ค่า 2 หมายถึง ระดับปานกลาง และค่า 1 หมายถึง ระดับน้อย

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น และความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ต่อการบริการของภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้าน โดยลักษณะคำถามเป็นการให้เลือกตอบ และแบบมาตราส่วนประเมินค่า 3 ระดับ ดังนี้ ค่า 3 หมายถึง ระดับมาก ค่า 2 หมายถึง ระดับปานกลาง และค่า 1 หมายถึง ระดับน้อย

3. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสังคมศาสตร์ (Software Package for Social SPSS) มีขั้นตอนดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ / นายจ้าง และนิสิตภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ที่ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติค่าความถี่ และค่าร้อยละ

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจและความต้องการจำเป็นของผู้ประกอบการ/ นายจ้าง และนิสิตภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.00 หมายถึง ความพึงพอใจและความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 1.67 – 2.33 หมายถึง ความพึงพอใจและความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับ

ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.66 หมายถึง ความพึงพอใจและความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับน้อย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความพึงพอใจและการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ประกอบการ / นายจ้าง และนิสิตในด้านต่างๆ สังกัดภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ความพึงพอใจและความต้องการจำเป็นของผู้ประกอบการ / นายจ้าง

ความพึงพอใจและการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ประกอบการ / นายจ้าง แบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ / นายจ้าง (2) ความต้องการและความคาดหวังของผู้ประกอบการ / นายจ้าง (3) ความต้องการจำเป็นพื้นฐาน ในด้านความรู้ทางวิชาการ / วิชาชีพ ทางภูมิศาสตร์ ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน และด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ในวิชาชีพ และ (4) ความพึงพอใจในสภาพปัจจุบัน ในด้านความรู้ทางวิชาการ / วิชาชีพทางภูมิศาสตร์ ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน และด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ / นายจ้าง พบว่า ผู้ประกอบการ / นายจ้าง ผู้ใช้บัณฑิตภูมิศาสตร์ ทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับบัณฑิตภูมิศาสตร์ มีจำนวนทั้งสิ้น 5 หน่วยงาน (ดังตาราง 1) ได้แก่ บริษัท ESRI (Thailand) จำกัด บริษัท แอร์เซฟ จำกัด สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) สำนักศิลปากรที่ 3 พระนครศรีอยุธยา และกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช

สำหรับสาเหตุของการรับบัณฑิตสาขาภูมิศาสตร์ของหน่วยงาน ด้วยวิชาความรู้ตรงกับประเภทของงาน ร้อยละ 66.67 เคยรับนิสิตภาควิชาภูมิศาสตร์มาก่อน เป็นศิษย์เก่าของภาควิชาภูมิศาสตร์ มศว ร้อยละ 16.67 และเป็นรุ่นพี่รุ่นน้อง ร้อยละ 16.67 ทั้งนี้ ไม่มีหน่วยงานใดเลือกรับบัณฑิตสาขาภูมิศาสตร์ จากการที่นิสิตภูมิศาสตร์ มศว มีศักยภาพ ส่วนสาเหตุของการปฏิเสธการรับบัณฑิตสาขาภูมิศาสตร์ของหน่วยงาน พบว่า เนื่องมาจากอัตราบรรจุเต็ม ร้อยละ 33.33 บุคลิกภาพไม่ตรงกับสายงาน ร้อยละ 16.67 และไม่ทราบข้อมูลชัดเจน ร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

ตาราง 1 ข้อมูลของผู้ประกอบการ / นายจ้าง

ชื่อหน่วยงาน / สถานประกอบการ	สังกัด	ประเภทการดำเนินงาน	แผนกด้านภูมิศาสตร์
1. บริษัท ESRI (Thailand) จำกัด	ภาคเอกชน	บริษัทด้านซอฟต์แวร์ GIS	✓
2. บริษัท แอร์เซฟ จำกัด	ภาคเอกชน	บริษัทที่ปรึกษา	✓
3. สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	ภาครัฐ	บริการภาพถ่ายดาวเทียมและ GIS	✓
4. สำนักศิลปากรที่ 3 พระนครศรีอยุธยา	ภาครัฐ	หน่วยงานด้านศิลปวัฒนธรรม	✗
5. กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช	ภาครัฐ	กิจกรรมด้านป่าไม้และที่ดินป่าไม้	✗
6. กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช	ภาครัฐ	สำรวจและฐานข้อมูล ภูมิสารสนเทศ	✓

หมายเหตุ

✓ มีแผนกด้านภูมิศาสตร์

✗ ไม่มีแผนกด้านภูมิศาสตร์

1.2 ความต้องการและความคาดหวังของผู้ประกอบการ / นายจ้าง พบว่าส่วนใหญ่มีความต้องการและความคาดหวังให้บัณฑิตสาขาภูมิศาสตร์มีศวก ต้องสามารถเรียนรู้งานได้อย่างรวดเร็วและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในทางวิชาการที่เรียนอย่างแท้จริง มีความรู้ความสามารถทางด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และประยุกต์การใช้งานซอฟต์แวร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำเสนอผลงานโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงการมีระเบียบวินัยในการทำงาน มีความกระตือรือร้น ว่องไวในการเรียนรู้หรือปฏิบัติงาน ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบสูง อุดสาหกรรม และมีความตั้งใจในการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการทำงาน และหาความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงาน

ทั้งนี้ มีความต้องการและคาดหวังให้ภาควิชาภูมิศาสตร์ พัฒนา / ปรับปรุงเกี่ยวกับการผลิตบัณฑิตในด้านพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเขียนโปรแกรมและการประยุกต์ใช้โปรแกรมต่างๆ ให้หลากหลาย นำมาต่อยอดกับงานในสาขาต่างๆ ได้ และควรเป็นโปรแกรมที่ไม่ล้าสมัยตลาดส่วนใหญ่ใช้ มีความรู้ความสามารถในภาษาอังกฤษพื้นฐาน มีความรู้ความสามารถในการทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับนิสิตทั้งด้านคุณภาพวิชาการ และศักยภาพของตัวนิสิตเองรวมทั้งภาพลักษณ์ต่างๆ

1.3 ความต้องการจำเป็นพื้นฐานของผู้ประกอบการ / นายจ้าง

1.3.1 ด้านความรู้ทางวิชาการ / วิชาชีพทางภูมิศาสตร์ พบว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.66$, $SD = 0.4131$) โดยต้องการบัณฑิตสาขาภูมิศาสตร์ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

- (1) มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ / วิชาชีพในสาขาวิชาที่เรียน ($\bar{X} = 2.833$, $SD = 0.4082$)
- (2) มีทักษะในการปฏิบัติงานให้ได้ตามคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.667$, $SD = 0.5164$)
- (3) มีการพัฒนาตนเองและพัฒนางานที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.667$, $SD = 0.5164$)
- (4) คุณภาพของงาน ($\bar{X} = 2.667$, $SD = 0.5164$) และ (5) มีความสามารถในการวิเคราะห์และ

แก้ไขปัญหาลักษณะเฉพาะหน้าได้ ($\bar{X} = 2.500$, $SD = 0.5477$) เนื่องจากความรู้ทางวิชาการ / วิชาชีพ ภูมิศาสตร์ การมีทักษะในการปฏิบัติงาน สามารถวิเคราะห์แก้ไขปัญหาลักษณะเฉพาะหน้า / อุปสรรคที่กำลังเผชิญ ในการทำงานในปัจจุบันได้ ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับวิชาชีพทางภูมิศาสตร์ เพื่อให้สามารถทำงาน ที่มอบหมายได้อย่างมีคุณภาพ ตรงตามมาตรฐาน

1.3.2 ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน พบว่า มีความต้องการจำเป็นอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.366$, $SD = 0.344$) โดยต้องการบัณฑิตสาขาภูมิศาสตร์ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ (1) มีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.667$, $SD = 0.5164$) (2) มีความ สามารถในการทำงานเป็นทีมและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X} = 2.667$, $SD = 0.5164$) (3) มีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ($\bar{X} = 2.333$, $SD = 0.5164$) (4) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสารภายในและภายนอกองค์กร ($\bar{X} = 2.166$, $SD = 0.7527$) และ (5) มี ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.000$, $SD = 0.6324$) เนื่องจาก ความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน เป็นความรู้ที่บัณฑิตสามารถนำมาใช้ในการทำงานในปัจจุบัน สามารถฝึกฝนเพิ่มเติมได้

1.3.3 ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ พบว่า มีความต้องการจำเป็น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.600$, $SD = 0.400$) โดยต้องการบัณฑิตสาขาภูมิศาสตร์ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ (1) มีรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 2.833$, $SD = 0.4082$) (2) มีความซื่อสัตย์ สุจริตในการทำงาน ($\bar{X} = 2.666$, $SD = 0.5164$) (3) มีความขยันหมั่นเพียร อดทนสู้งาน ($\bar{X} = 2.500$, $SD = 0.5477$) (4) มีความเสียสละ อุทิศตนและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ($\bar{X} = 2.500$, $SD = 0.5477$) และ (5) ให้เกียรติและยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน ($\bar{X} = 2.500$, $SD = 0.5477$) เนื่องจาก คุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณ เป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะ วิชาชีพทางภูมิศาสตร์ ซึ่งต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความซื่อสัตย์ สุจริต ความขยันหมั่นเพียร อดทน สู้งาน เสียสละ อุทิศตนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และให้เกียรติเพื่อนร่วมงาน

1.4 ความพึงพอใจในสภาพปัจจุบันของผู้ประกอบการ / นายจ้าง

1.4.1 ด้านความรู้ทางวิชาการ / วิชาชีพทางภูมิศาสตร์ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.366$, $SD = 0.2658$) โดยมีความพึงพอใจในบัณฑิตสาขาภูมิศาสตร์ ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ (1) มีการพัฒนาตนเองและพัฒนางานที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.833$, $SD = 0.9831$) (2) มีความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาลักษณะเฉพาะหน้าได้ ($\bar{X} = 2.667$, $SD = 0.5164$) (3) มีทักษะในการปฏิบัติงานให้ได้ตามคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพ ($\bar{X} = 2.166$, $SD = 0.4082$) (4) คุณภาพของงาน ($\bar{X} = 2.166$, $SD = 0.4082$) และ (5) มีความรู้ความสามารถ ทางวิชาการ/วิชาชีพในสาขาวิชาที่เรียน ($\bar{X} = 2.000$, $SD = 0.000$) เนื่องจากบัณฑิตภูมิศาสตร์ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการให้เป็นไปตามเป้าหมาย เพราะความพึงพอใจเป็นความรู้สึก ของบุคคล ที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด และเกิดขึ้นเมื่อบุคคลนั้นได้รับในสิ่งที่ตนเองต้องการหรือเป็นไป ตามเป้าหมาย โดยระดับความพึงพอใจจะแตกต่างกันไปตามปัจจัย / องค์ประกอบที่ต่างกัน

1.4.2 ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.300$, $SD = 0.2756$) โดยมีความพึงพอใจในบัณฑิตสาขาภูมิศาสตร์ ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ (1) มีความสามารถในการทำงานเป็นทีมและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ($\bar{X} = 2.666$, $SD = 0.5164$) (2) มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ($\bar{X} = 2.500$, $SD = 0.8366$) (3) มีความรู้ความสามารถในการสื่อสารภายในและภายนอกองค์กร ($\bar{X} = 2.333$, $SD = 0.5164$) (4) มีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 2.166$, $SD = 0.4082$) และ (5) มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 1.833$, $SD = 0.4082$) เนื่องจากผู้ประกอบการ/นายจ้างจะมีความพึงพอใจรู้สึกดี และชอบต่อกิจกรรมต่างๆ ที่ปรากฏออกมาทางพฤติกรรมของบัณฑิต

1.4.3 ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.533$, $SD = 0.3932$) โดยมีความพึงพอใจในบัณฑิตสาขาภูมิศาสตร์ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ (1) มีความขยันหมั่นเพียร อดทน สู้งาน ($\bar{X} = 2.833$, $SD = 0.4082$) (2) มีความรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 2.833$, $SD = 0.4082$) (3) มีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน ($\bar{X} = 2.833$, $SD = 0.4082$) (4) ให้เกียรติและยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน ($\bar{X} = 2.500$, $SD = 0.5477$) และ (5) มีความเสียสละ อุทิศตน และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ($\bar{X} = 2.166$, $SD = 0.7527$) เนื่องจากบัณฑิตสาขาภูมิศาสตร์สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการ/นายจ้างได้ ทำให้เกิดความรู้สึที่ดี ประทับใจต่อสิ่งที่แสดงออกทางพฤติกรรมของบัณฑิต

2. ความพึงพอใจและความต้องการจำเป็นของนิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2

ความพึงพอใจและการประเมินความต้องการจำเป็นของนิสิตชั้นปีที่ 1 และ 2 แบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ (1) ข้อมูลทั่วไปของนิสิตชั้นปีที่ 1 และ 2 (2) ความต้องการจำเป็นพื้นฐานในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการบริการด้านกายภาพเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการบริการด้านการให้คำปรึกษา ด้านการบริการแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษาและศิษย์เก่า และด้านการบริการด้านการพัฒนาศักยภาพ และ (3) ความพึงพอใจในสภาพปัจจุบัน ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการบริการด้านกายภาพเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการบริการด้านการให้คำปรึกษา ด้านการบริการแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษาและศิษย์เก่า และด้านการบริการด้านการพัฒนาศักยภาพ

2.1 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.0 เพศชาย ร้อยละ 31.0 ตามลำดับ เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 53.4 และนิสิตชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 46.6 ซึ่งส่วนใหญ่ไม่เคยเรียนในระดับอุดมศึกษามาก่อน ร้อยละ 77.6 และมีนิสิตที่เคยเรียนในระดับอุดมศึกษาที่อื่นมาก่อน ร้อยละ 22.4 โดยมีระยะเวลาในการเรียนในสถาบันอุดมศึกษาที่อื่นมาก่อนอย่างน้อย 1 ปี และมีสาเหตุที่ลาออกจากสถาบันอุดมศึกษาเดิม เพราะไม่ชอบในสาขาที่เรียนและคะแนนในการเรียนไม่ดีพอ

นิสิตส่วนใหญ่รู้จักภาควิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากระบบอินเตอร์เน็ต ร้อยละ 67.2 รองลงมาคือ ฝ่ายแนะแนวของโรงเรียน ร้อยละ 13.8 และรุ่นพี่เรียนในสาขานี้ ร้อยละ 8.6 ตามลำดับ ซึ่งนิสิตส่วนใหญ่มีเหตุผลในการเลือกสอบภาควิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพราะระดับคะแนนในการสอบ ร้อยละ 72.4 รองลงมาคือ เพื่อน / ญาติเลือกให้ ร้อยละ 13.8 และมีความสนใจในสาขาภูมิศาสตร์ ร้อยละ 8.6 ตามลำดับ

2.2 ความต้องการจำเป็นพื้นฐานของนิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2

2.2.1 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้อุปกรณ์ พบว่ามีความต้องการ จำเป็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.689$, $SD = 0.4144$) โดยนิสิตต้องการสิ่งจำเป็นที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ (1) ระบบเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย ($\bar{X} = 2.879$, $SD = 0.3782$) (2) แหล่งข้อมูลวิชาการที่มี คุณภาพสำหรับการศึกษาค้นคว้า ($\bar{X} = 2.758$, $SD = 0.4705$) (3) ระบบงานทะเบียนที่สามารถ ให้บริการได้รวดเร็ว คล่องตัว ($\bar{X} = 2.586$, $SD = 0.5933$) และ (4) ศูนย์การเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ($\bar{X} = 2.534$, $SD = 0.7543$) เนื่องจากระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย แหล่งข้อมูลทางวิชาการที่มีคุณภาพ ระบบงานทะเบียนที่ให้บริการรวดเร็ว และศูนย์การเรียนรู้ที่หลากหลาย ล้วนเป็น ปัจจัยช่วยส่งเสริม ในการพัฒนาการเรียนรู้อุปกรณ์ของนิสิต

2.2.2 ด้านการบริการด้านกายภาพเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต พบว่า มีความต้องการ จำเป็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.631$, $SD = 0.4461$) โดยนิสิตต้องการกายภาพที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ (1) สื่อเทคโนโลยีและอุปกรณ์ภายในห้องเรียน ($\bar{X} = 2.758$, $SD = 0.5399$) (2) มีห้องเรียนที่นั่งเพียงพอ สำหรับนิสิต ($\bar{X} = 2.689$, $SD = 0.5683$) (3) สถานที่สำหรับการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ($\bar{X} = 2.637$, $SD = 0.5524$) (4) ห้องเรียนมีแสงสว่างที่เพียงพอสำหรับการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.569$, $SD = 0.6519$) และ (5) การเข้าถึงบริการสถานพยาบาลสำหรับนิสิต ($\bar{X} = 2.500$, $SD = 0.6556$) เนื่องจากปัจจัยทางกายภาพ เช่น ที่นั่ง แสงสว่าง เป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานขั้นต้นของสภาพแวดล้อม และบรรยากาศในการเรียนการสอน

2.2.3 ด้านการบริการด้านการให้คำปรึกษา พบว่า มีความต้องการจำเป็นอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 2.5517$, $SD = 0.4510$) โดยนิสิตต้องการการให้คำปรึกษาที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ (1) อาจารย์ให้ บริการปรึกษาด้านวิชาการเข้าใจและเหมาะสม ($\bar{X} = 2.655$, $SD = 0.5477$) (2) ผู้ให้ คำปรึกษามีความรู้และทักษะการให้คำปรึกษาที่ดี ($\bar{X} = 2.568$, $SD = 0.4968$) (3) ระบบการ ช่วยเหลือนิสิตที่มีปัญหาทั้งทางด้านวิชาการและด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.500$, $SD = 0.5697$) และ (4) อาจารย์ให้ คำปรึกษาด้านการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 2.465$, $SD = 0.6273$) เนื่องจาก ทักษะและความรู้ของอาจารย์ที่ให้คำปรึกษาล้วนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนิสิต

2.2.4 ด้านการบริการแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่นิสิตและศิษย์เก่า พบว่า มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.5069$, $SD = 0.4682$) โดยนิสิตต้องการแหล่งข้อมูล ข่าวสารที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ (1) การบริการด้านทุนกู้ยืมการศึกษาทุกระบบ ($\bar{X} = 2.534$, $SD = 0.5686$) (2) การบริการด้านแหล่งข้อมูลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X} = 2.534$, $SD = 0.5686$) (3) การบริการ ด้านแหล่งทุนการศึกษาต่อ ($\bar{X} = 2.500$, $SD = 0.5697$) (4) บริการด้านข้อมูลข่าวสารเคลื่อนไหวใน

และนอกมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 2.500$, $SD = 0.5697$) และ (5) การบริการด้าน การจัดหางานพิเศษ ($\bar{X} = 2.465$, $SD = 0.6273$) ทั้งนี้ แหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ล้วนเป็นองค์ประกอบที่จำเป็น และเป็นปัจจัยช่วยในการพัฒนาการเรียน และการตัดสินใจของนิสิต

2.2.5 ด้านการบริการด้านการพัฒนาศักยภาพ พบว่า มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.283$, $SD = 0.4560$) โดยนิสิตต้องการการพัฒนาศักยภาพที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ (1) กิจกรรมทางวิชาการสำหรับการพัฒนาศักยภาพและวิชาชีพแก่นิสิต ($\bar{X} = 2.500$, $SD = 0.5997$) (2) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และรักษาสีสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.327$, $SD = 0.6592$) (3) กิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 2.327$, $SD = 0.5739$) (4) กิจกรรมกีฬาและการส่งเสริมคุณภาพ ด้านสุขอนามัย ($\bar{X} = 2.327$, $SD = 0.6592$) (5) ชมรม/กิจกรรมเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตปัจจุบัน และศิษย์เก่า ($\bar{X} = 2.293$, $SD = 0.6756$) (6) กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X} = 2.120$, $SD = 0.6509$) และ (7) ชมรม/กิจกรรมที่จัดโดยองค์กรนิสิต ($\bar{X} = 2.086$, $SD = 0.7323$) ทั้งนี้การพัฒนาศักยภาพเป็นความต้องการที่อยู่นอกเหนือจากความจำเป็นพื้นฐานทางกายภาพ เป็นความต้องการในระดับเต็มความสมบูรณ์ให้ชีวิต นิสิตจึงมีความต้องการจำเป็นพื้นฐาน อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ความพึงพอใจในสภาพปัจจุบันของนิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2

2.3.1 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.659$, $SD = 0.4652$) โดยมีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ (1) ระบบงานทะเบียนที่สามารถให้บริการได้รวดเร็วคล่องตัว ($\bar{X} = 1.793$, $SD = 0.6948$) (2) แหล่งข้อมูลวิชาการที่มีคุณภาพสำหรับการศึกษาค้นคว้า ($\bar{X} = 1.689$, $SD = 0.5984$) (3) ระบบเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย ($\bar{X} = 1.603$, $SD = 0.6472$) และ (4) ศูนย์การเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ($\bar{X} = 1.551$, $SD = 0.7532$) เนื่องจากเมื่อเปรียบเทียบสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรูกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ พบว่ายังไม่เพียงพอและยังคงมีจุดด้อย ทำให้นิสิตยังคงพึงพอใจในด้านลบ

2.3.2 ด้านการบริการด้านกายภาพเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.665$, $SD = 0.4294$) โดยมีความต้องการด้านกายภาพที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ (1) ห้องเรียนมีแสงสว่างที่เพียงพอสำหรับการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.103$, $SD = 0.6404$) (2) ห้องเรียนมีที่นั่งเพียงพอสำหรับนิสิต ($\bar{X} = 1.689$, $SD = 0.6270$) (3) สื่อเทคโนโลยีและอุปกรณ์ภายในห้องเรียน ($\bar{X} = 1.672$, $SD = 0.5739$) (4) การเข้าถึงบริการสถานพยาบาล สำหรับนิสิต ($\bar{X} = 1.431$, $SD = 0.7036$) และ (5) สถานที่สำหรับการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ($\bar{X} = 1.431$, $SD = 0.5956$) เนื่องจากเมื่อเปรียบเทียบด้านกายภาพของมหาวิทยาลัยอื่นๆ ถึงแม้ว่าจะไม่เพียงพอแต่นิสิตยังคงพึงพอใจในด้านบวก

2.3.3 ด้านการบริการด้านการให้คำปรึกษา พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.0819$, $SD = 0.5818$) โดยมีความต้องการคำปรึกษาที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ (1) ให้คำปรึกษาด้านวิชาการเข้าใจและเหมาะสม ($\bar{X} = 2.224$, $SD = 0.6224$) (2) ผู้ให้คำปรึกษา มีความรู้ และทักษะการให้คำปรึกษาที่ดี ($\bar{X} = 2.086$, $SD = 0.7079$) (3) ให้คำปรึกษาด้านการใช้ชีวิต

ในมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 2.051$, $SD = 0.6862$) และ (4) ระบบการช่วยเหลือนิสิตที่มีปัญหาทั้งทางด้านวิชาการและด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 1.965$, $SD = 0.7715$) เนื่องจากการให้คำปรึกษายังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนิสิตได้สมบูรณ์ จึงทำให้ความพึงพอใจของนิสิตอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

2.3.4 ด้านการบริการแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่นิสิตและศิษย์เก่า พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 1.672$, $SD = 0.5489$) โดยมีความต้องการแหล่งข้อมูลที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ (1) ด้านทุนกู้ยืมการศึกษาทุกระบบ ($\bar{X} = 1.827$, $SD = 0.6251$) (2) ด้านแหล่งทุนการศึกษาต่อ ($\bar{X} = 1.775$, $SD = 0.6500$) (3) ด้านแหล่งข้อมูลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X} = 1.637$, $SD = 0.6932$) (4) ด้านข้อมูลข่าวสารเคลื่อนไหวในและนอกมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 1.586$, $SD = 0.7263$) และ (5) ด้านการจัดหางานพิเศษ ($\bar{X} = 1.534$, $SD = 0.772$) เนื่องจากปัจจุบันแหล่งข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะด้านการจัดหางานและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2.3.5 ด้านการบริการด้านการพัฒนาศักยภาพ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.650$, $SD = 0.5043$) โดยมีความต้องการพัฒนาศักยภาพ ดังนี้ (1) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และรักษาสีแกวเดอล้อม ($\bar{X} = 1.896$, $SD = 0.6404$) (2) กิจกรรมทางวิชาการสำหรับการพัฒนาศักยภาพและวิชาชีพแก่นิสิต ($\bar{X} = 1.758$, $SD = 0.7329$) (3) กิจกรรมนันทนาการ ($\bar{X} = 1.741$, $SD = 0.6638$) (4) กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X} = 1.672$, $SD = 0.6037$) (5) กิจกรรมกีฬาและการส่งเสริมคุณภาพด้านสุขอนามัย ($\bar{X} = 1.569$, $SD = 0.7518$) (6) ชมรม/กิจกรรมที่จัดโดยองค์กรนิสิต ($\bar{X} = 1.551$, $SD = 0.6798$) และ (7) ชมรม/กิจกรรมเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ ระหว่างนิสิตปัจจุบันและศิษย์เก่า ($\bar{X} = 1.362$, $SD = 0.6932$) เนื่องจากกิจกรรมเพื่อการพัฒนาศักยภาพมีน้อย ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนิสิตได้

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาความพึงพอใจและการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ประกอบการ / นายจ้าง และนิสิตในด้านต่างๆ สังกัดภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. ความพึงพอใจและความต้องการจำเป็นพื้นฐาน ในสภาพปัจจุบันของผู้ประกอบการ/ นายจ้าง ผู้ใช้บัณฑิตสาขาภูมิศาสตร์ พบว่า ผู้ประกอบการ / นายจ้าง มีความต้องการจำเป็นในด้านความรู้ทางวิชาการ / วิชาชีพทางภูมิศาสตร์ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพในระดับมาก เนื่องจากเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตในสังคม ในขณะที่ความต้องการจำเป็นพื้นฐานในด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงานนั้น ผู้ประกอบการ/ นายจ้าง มีความคิดเห็นที่สามารถฝึกฝนเพิ่มเติมและเรียนรู้พัฒนาจากการฝึกอบรมและศึกษาดูงานได้ เพราะบัณฑิตทุกคนต้องการความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ต้องการประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อให้เกิดทักษะ ไม่ซ้ำซากจำเจในการปฏิบัติงาน จึงพร้อมที่จะฝึกฝนเพิ่มเติม

ส่วนความพึงพอใจในสภาพปัจจุบันของผู้ประกอบการ / นายจ้าง ผู้ใช้บัณฑิตสาขาภูมิศาสตร์ พบว่า บัณฑิตสาขาภูมิศาสตร์สามารถตอบสนองความต้องการจำเป็นพื้นฐานของผู้ประกอบการ/

นายจ้าง ให้เกิดความพึงพอใจ เกิดความรู้สึกที่ดี ประทับใจต่อสิ่งที่บัณฑิตสาขาภูมิศาสตร์ แสดงออกทางพฤติกรรมในระดับมาก โดยเฉพาะด้านความรู้พื้นฐานที่เอื้อต่อการทำงาน และด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ ส่วนด้านความรู้ทางวิชาการ / วิชาชีพทางภูมิศาสตร์นั้น บัณฑิตสามารถตอบสนองเพียงระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบัณฑิตสาขาภูมิศาสตร์ตอบสนองความต้องการจำเป็นพื้นฐานไม่ตรงเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นประเด็นของการมีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ / วิชาชีพในสาขาวิชาที่เรียน การมีทักษะในการปฏิบัติงานให้ได้ตามคุณภาพและมาตรฐานทางวิชาชีพ การพัฒนาตนเองและพัฒนางานที่รับผิดชอบ และคุณภาพของงาน ทั้งนี้ ผู้ประกอบการ / นายจ้าง ให้ความสำคัญต่อความรู้ทางวิชาการ / วิชาชีพทางภูมิศาสตร์ เป็นลำดับแรกๆ ในการทำงาน

2. ความพึงพอใจและความต้องการจำเป็นพื้นฐาน ในสภาพปัจจุบันของนิสิตภูมิศาสตร์พบว่า มีความต้องการในระดับมาก ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ ด้านกายภาพเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการให้คำปรึกษา และแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่นิสิตและศิษย์เก่า เพราะนิสิตเล็งเห็นว่าความต้องการจำเป็นพื้นฐานในด้านต่างๆ เหล่านี้เป็นสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ บรรยากาศการเรียนการสอน จะมีผลต่อการส่งเสริมการพัฒนาการเรียนรู้ การตัดสินใจ การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย และคุณภาพชีวิต ส่วนด้านการพัฒนาศักยภาพมีความต้องการในระดับปานกลาง เนื่องจากกิจกรรมต่างๆ ทั้งด้านวิชาการ กีฬา นันทนาการ การบำเพ็ญประโยชน์ การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และชมรมต่างๆ ล้วนเป็นสิ่งจำเป็นรองลงมาจากการพัฒนาด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ จัดว่าอยู่นอกเหนือจากความจำเป็นพื้นฐานเป็นความต้องการในระดับเติมความสมบูรณ์ให้ชีวิต

ส่วนการสำรวจความพึงพอใจในสภาพปัจจุบันของนิสิต พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับต่ำกว่าระดับความต้องการในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ แหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่นิสิตและศิษย์เก่า และการพัฒนาศักยภาพมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านกายภาพเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต และการให้คำปรึกษาสามารถตอบสนองได้ในระดับปานกลางเท่านั้น เนื่องจากการเปรียบเทียบกับสถาบันการศึกษาอื่นๆ และพบว่ามีความแตกต่างของสิ่งที่ได้รับ ทำให้เกิดความรู้สึกด้านลบ ก่อให้เกิดความพึงพอใจในระดับต่ำกว่าระดับความต้องการ

3. ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำเป็นต้องมีการปรับปรุง พัฒนาในหลายๆ ด้าน เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานจำเป็นให้กับผู้ประกอบการ / นายจ้าง ผู้ใช้บัณฑิตภูมิศาสตร์ และนิสิตภูมิศาสตร์ โดยภาควิชาภูมิศาสตร์ จะต้องมีการปรับปรุง พัฒนา ดังนี้

3.1 สำหรับผู้ประกอบการ / นายจ้าง ผู้ใช้บัณฑิตภูมิศาสตร์ ภาควิชาภูมิศาสตร์จำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุง ให้บัณฑิตสาขาภูมิศาสตร์มีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ/ วิชาชีพทางภูมิศาสตร์ โดยถือเป็นปัจจัยสำคัญและเร่งด่วน โดยการส่งเสริม พัฒนาคณาจารย์ในภาควิชาให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย การฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการศึกษาดูงานให้มีความเป็นสากลและทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้คณาจารย์สามารถพัฒนา

รูปแบบการเรียนการสอน ให้บัณฑิตสามารถนำความรู้ทางวิชาการ / วิชาชีพทางภูมิศาสตร์ไปปฏิบัติ งานวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานได้จริง อีกทั้งควรทำการสำรวจความต้องการ จำเป็นพื้นฐานของผู้ประกอบการ / นายจ้าง ผู้ใช้บัณฑิต เป็นประจำ เพื่อให้ทราบถึงความต้องการ และความพึงพอใจของผู้ประกอบการ / นายจ้าง ผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย และการพัฒนาของเทคโนโลยีต่างๆ

3.2 สำหรับนิสิตภูมิศาสตร์ ภาควิชาภูมิศาสตร์ควรพัฒนา และสร้างบรรยากาศด้าน สภาพแวดล้อมต่างๆ ให้กับนิสิต เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นิสิตสามารถพัฒนาองค์ความรู้ และการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างสมบูรณ์ ด้วยการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ ทั้งด้านกายภาพ การให้คำปรึกษา การบริการแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ และการพัฒนาศักยภาพ ในรูปแบบของการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการและด้านอื่นๆ และให้มีการตอบคำถามเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับนิสิตผ่านระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ระบบ อินเทอร์เน็ต และควรส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาองค์ความรู้ บุคลิกภาพ การเชื่อมสัมพันธ์ไมตรี และสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์กับนิสิต นิสิตกับนิสิต และนิสิตปัจจุบันกับศิษย์เก่า มีมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2544). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เทพเนรมิต.
- ธงชัย สันติวงศ์. (2535). **พฤติกรรมองค์กร**. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- นันทนา นันทวิโรภาส. (2539). **การบริการ**. เอกสารประกอบการบรรยาย
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2548). **เอกสารประกอบการเรียน วิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มนชัย แก้วหลวง. (2543). **ความพึงพอใจของลูกค้าในการใช้บริการจากร้านขายยาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง. เชียงใหม่.
- วิภาพรรณ หิรัญเกิด. (2545). **การศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการบริการ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง** : กรุงเทพฯ.
- วีไลวรรณ พิทยานุวัฒน์ และสมหวัง พิทยานุวัฒน์ (2519, พฤศจิกายน - ธันวาคม). **วิธีการประเมินสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย**. วารสารครุศาสตร์. 6(4): 21-34.
- วีระพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์. (2543). **คุณภาพในงานบริการ**. กรุงเทพฯ: บริษัท ประชาชน จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2525). **การประเมินความจำเป็น**. กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของคุรุสภา.
- เสาวนีย์ วิวัฒน์วานิช. (2541) **มิติใหม่ของกิจกรรมนักศึกษา. พื้นฐานและบริการนักศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. (2550) **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของคุรุสภา.